

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza

**ALDA
DITZAGUN
ARAUAK****HELBURUAK**

- Nazioarteko merkataritza oso konplexua izan arren, justuago eta solidarioago jokatzeko aukerak badirela jabetzea.
- Merkataritza Zuzenaren ezaugarri batzuk identifikatzea eta produktu batzuentzat alternatiba egokia izan daitekeela konturatzea.
- Kontsumo Arduratsua izateko gogoeta egiten hastea eta esku-hartze kolektiboa eragitea.

MATERIALAK

- Internetera konexioa
- Jardueren fitxa

**LANTZEN DIREN
KONPETENTZIAK**

- Ikasten ikasteko konpetentzia.
- Matematika konpetentzia.
- Hizkuntza-komunikaziorako konpetentzia.
- Informazioa tratatzeko eta

teknologia digitala erabiltzeko konpetentzia.

- Gizarterako eta hiritartasunerako konpetentzia.

ITURRIA

INTERMON – OXFAM-en web gunetik hartua: <http://www.intermonoxfam.org/es/page.asp?id=6>

ARIKETA

Hainbat produkturen nazioarteko salerosketan badira ekoizleak, kontsumitzaileak eta enpresa handiak, eta azken horiek dira prezioak finkatzen dituztenak. Ikus dezagun kafearen kasua.

1. EKOIZLEAK

Tatu Museny 37 urteko alarguna da, Kilimanjaroko eskualdean (Tanzania) bizi dena bere 6 seme-alabekin, eta kafea ekoizten du hektarea erdia baino lur txikiagoan.

Seme-alabei hezkuntza eskaini ahal izateko lan egiten du: "Hezkuntza oso garrantzitsua da. Bizimodu hobea izaten lagunduko die neure seme-alabei. Horregatik lan egiten dut hainbeste, eskola ordaintzeko behar dudana dirua irabazteko".

Baina aurrean 15 dolar baino gutxiago eman du kafe-uzta osoak. "Hirugarren semea Isahid, 9 urtekoa, eskolara bidaltzeko asmoa nuen baina ezin izango

du, kafearekin ez baitut nahi adina diru lortzen. Doi-doi iritsiko zait bi nagusiak eskolan mantentzeko eta horretarako txerria saldu beharko dut". (Haur bat eskolara bidaltzeko 10 dolar behar dira, batez beste).

Tatu-k banana batzuk saldu nahi ditu, apur bat diru gehiago eskuratzeko baina eskasago jango dute umeek. Beste etxalderen batean bilatuko du lana (asko jota, egunean dolar bat irabaziz) edo belarra bildu eta abereentzat salduko du.

Beldur da, gaixotasunik balego, botikak ordaintzeko adina ez ote duen izango, adibidez, haurrek neumonia, malaria edo beherakoa harrapatzen badute eurite-aldian.

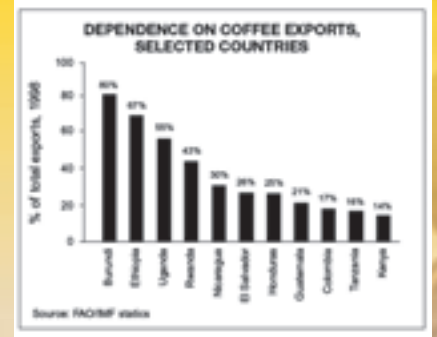
1. Zer ondorio dakarzkie Tatu bezalako ekoizle txikiei (20 milioi Afrika, Amerika eta Asian) kafearen prezioa jaisteak?

2. Behatu kafearen prezioari buruzko grafikoari eta erantzun:

- Zein da kafearen hasierako eta amaierako prezioa?
- Zenbat jaitsi da prezioa?
- Zein da ehunekobeste edo portzentaia?

3. Aipatu herrialde horiei kafearen prezioa jaisteak dakarzkien ondorioak.

2. MULTINAZIONALAK

Egoitza nagusia eta teknologiaren ikerkuntza-zentroak Europar Batasunean, AEBetan, Kanadan edo Japonian dituzten enpresa handiak dira. Produktu ugari ekoizten dituzte eta ekoizpen-prozesua munduan zehar sakabanatuta daukate. Hirugarren Munduko herrialde gehienetan ez dago lan-araudirik (gutxieneko soldatak, askatasun sindikala, egunean lan egiteko ordutegia, jaiak, gizarte-segurantza, etab. eta ingurumena babesteko legeriarik ere ez. Hegoko herrialdetan enpresak erosi edo azpikontratatu egiten dituzte eta, askotan, haurrak

erabiltzen dituzte lan-esku merkea delako. Ez dute zergarik ordaintzen eta nahi dutenean alde egiteko eskubidea daukate lan-esku merkeagoren bila. Egoera hori onartu ez ezik, bultzatu egiten dute herrialde horietako gobernu askok; baldintza onak ematen dizkiete multinazionaleri bertan kokatu, inbertitu eta dibisak sortzeko, horrela kanpo-zorra ordaindu edo komisio kutsatuak kobratzeko. Gutxieneko kostuarekin gehieneko etekina lortzea dute helburu. Bost axola Tatu, eta Taturen antzekoak!

2. Beha ezazu hurrengo taula, irakurri informazioak, berrikusi kafearen nazioarteko prezioari buruzko grafikoa eta erantzun: nondik irteten da enpresa handien etekina?

1. Kalkula ezazu bakoitzak jasotzen duena eta komentatu emaitzak
250 GRAMOKO KAFE-PAKETEAK 1,30 € BALIO DITU.

%42 Multinazionalak

%7 Zergak

%30 Manipulazioak/eraldaketak

%10 Esportatzaileek/bitartekariak

%8 Merkatariek eta supermerkatuek

%3 Ekoizle txikiek

Oxfam Internacional 2002 (Sodepau, Setem) izeneko Kafeari buruzko Txostenetik egokitua. Kafe-paketeak herrialde europar batean duen salmenta-preziotik abiatuta.

STARBUCKS

kafearen negozio erraldoiak 2001ko lehen hiruhilabetean %41 gehiago irabazi zuen berri eman zuen.

BA AL ZENEKIEN

Enpresa multinazionalak esportatzaileei edo bitartekariak kafe-alea erosi, eraldatu eta komertzializatzen dutela? Gure artean, enpresa gutxi batzuen esku dago kafearen merkaturia. Enpresa horiek munduko kafearen %60 erosten dute gutxi gorabehera. Gero eta zailago du enpresa txiki batek kafea saltzen jarraitzea.

KAFEAREN PREZIOAREN TAULA, TXIKIZKA

1998	1,47 euro	250 gr-ko kafe-pakete baten batezbesteko prezioa, Bartzelonako dendetan saltzen diren marka batzuk kontuan hartuz.
1999	1,40 euro	
2000	1,30 euro	
2001	1,16 euro	
2002	1,27 euro	

3. IRTENBIDEA:

MERKATARITZA ZUZENA. ZER EGIN DEZAKEGU GUK?

Irakurri Merkataritza Zuzenaren ezaugarriak ondoko web gunean <http://www.intermonoxfam.org/es/page.asp?id=279>

Iparraldeko herrialde aberastuen eta Hegoko herrialde pobretuen artean gaur egun dagoen merkataritza edo salerosketa injustua ekidin nahi

duenak hemen dauzka alternatiba batzuk:

- Sartu www.comercioconjusticia.com web-gunean, eta izena eman kanpainan; merkataritzaren arauak aldatu nahi ditugun milaka herritarretako bat izango zara munduan.

- Gonbit egin gurasoei, adiskideei, denei, kanpainari atxikitzeko!!
- Bidali zure postalak web-orrian proposatutako enpresetara. konpainia handiek ekintza aproposak abiatzea nahi genuke. Horrela, denon artean, merkataritzaren joko-arauak alda ditzakegu.